

Rezumat

În perioada 2015-2018, cercetătorii (29) Muzeului Național de Istorie a Moldovei au realizat proiectul instituțional *Rolul patrimoniului muzeal în dezvoltarea societății contemporane* în cadrul Direcției strategice „Patrimoniul național și dezvoltarea societății”.

În cadrul proiectului cercetarea și sistematizarea unor colecții muzeale istorico-documentare, arheologice, de numismatică, carte poștală au condus la identificarea unor noi valori patrimoniale și introducerea lor în circuitul științific și public, național și internațional în beneficiul societății contemporane, în conceptualizarea rolului educațional al muzeului în comunitate, în continuarea procesului de digitizare a bunurilor culturale și promovarea patrimoniului muzeal.

Cercetarea bunurilor culturale de patrimoniu: colecțiile arheologice, colecțiile fotodocumentare, colecția de icoane, colecția de carte veche din diferite perioade istorice a oferit noi date și informații care permit utilizarea lor în scopul îmbunătățirii demersului expozițional și facilității accesului publicului larg la informație, la patrimoniul cultural deținut de muzeu.

În colecțiile muzeale și de arhivă, au fost identificate noi mărturii foto și documentare, inedite despre viața familiei de nobili Lazo din Basarabia epocii moderne, recuperate bunuri culturale, materiale, tridimensionale care ne-au permis realizarea definitivă a conacului familiei Lazo ca obiectiv muzeografic și turistic, ca o mărturie elocventă de identitate culturală. Noile date științifice depistate în dosarele de arhivă ne-au permis prezentarea ambianței materiale și morale adecvate a Conacului familiei Lazo de la Piatra cu toate generațiile care au trecut, cu epoca lor, intercalate cu personalitățile titulare ale conacului care au făcut istorie și și-au adus contribuția la dezvoltarea societății basarabene pe parcursul secolelor.

A fost stabilit rolul relației muzeului cu publicul, rolul educației de muzeu, începând cu secolul al XIX-lea și până în contemporaneitate. A fost adusă o contribuție serioasă la dimensiunile reale ale relației muzeului din Republica Moldova cu publicul vizitator, la rolul și utilitatea instituției muzeale în societatea contemporană. Pe baza unor investigații socio-psihologice ale publicului a fost identificat locul muzeului în conștiința vizitatorilor, a fost determinat dreptul și privilegiul de a intra în muzeul contemporan și trasate perspectivele de evoluție a relației muzeului cu publicul.

Au fost identificate, analizate și structurate criteriile de evidență a publicului muzeal pe parcursul existenței muzeului ca instituție publică și stabilite categoriile de public pentru instituția muzeală contemporană;

Au fost acumulate informații referitoare la peste 1000 de monede descoperite la Costești, raionul Ialoveni din colecții publice și private. Au fost făcute totaluri preliminare referitoare la structura numerarului provenit de pe teritoriul sitului. Astfel, lotul de monede de la Costești, conține emisiuni ale Imperiului Bizantin, Hoardei de Aur, Serbia, Bulgaria, Cehia (sec. XIV), Moldova (sec. XV), Suedia (sec. XVII), Regatul Poloniei (sec. XVI-XVII), Imperiul Otoman (sec. XV-XVIII), Imperiul Rus (sec. XVIII). Pentru monedele Hoardei de Aur au fost observate identificate emisiuni monetare neprecizate anterior, cum ar fi monede selgiucide, emisiuni ale unor beilikuri din Anatolia, Eretna, Gandar, etc. Descoperirile monetare din secolele XV-XVIII demonstrează că după ieșirea zonei de sub autoritatea Hoardei de Aur, așezarea și-a continuat existența.

În arhivele din Polonia (Varșovia și Poznan) și Rusia (Sankt Petersburg și Moscova) au fost descoperite noi documente inedite și reproduceri ale documentelor din secolul al XVIII-lea despre dinastia Cantemireștilor și neamul Movileștilor din secolele XVII-XVIII, considerate,

până la ora actuală, iremediabil pierdute. Cercetările documentare de arhivă și de muzeu au oferit posibilitatea ca pentru prima dată să fie lansate în circuitul științific 26 documente inedite cu caracter juridic, testamentar, financiaro-imobiliar, patrimonial-familial și 38 scrisori personale ale Mariei Cantemir către Antioh Cantemir.

Săpăturile arheologice efectuate în cadrul sitului Taraclia-Gaidabul au rezultat cu descoperiri importante ce țin de elemente de construcție, mod de viață și cultură materială a comunităților culturii Sabatinovka.

În cadrul investigațiilor arheologice de la Varnița au fost descoperite resturile fundației unui edificiu din piatră care în baza analizelor comparate a surselor arheologice, a izvoarelor documentare scrise, a descrierilor, dar și a planurilor și desenelor de epocă, a fost stabilit că este vorba de Cancelaria regelui suedez Carol al XII-lea, care a funcționat în Varnița în perioada anilor 1711-1713.

Rezultatele cercetărilor din cadrul proiectului instituțional au fost valorificate prin diverse forme științifice și publice în țară și peste hotare:

Publicații: total **390**, dintre care **12** monografii. În fiecare an, a apărut de sub tipar revista științifică *Tyragetia*, cu două numere

Colaborarea muzeului cu diverse instituții din țară și străinătate s-a materializat prin organizarea unor manifestări științifice, prin valorificarea publică comună a patrimoniului istorico-cultural, prin participare activă la diverse investigații, inclusiv arheologice. În anii 2015-2018 au fost organizate **14** manifestări științifice naționale și **8** evenimente științifice internaționale. Conferința științifică anuală a muzeului *Istorie Arheologie Muzeologie* a ajuns la a XXIX-a ediție, iar *Simpozionul Internațional de Numismatică* la ediția a XVII-a. Cercetătorii muzeului au participat în perioada 2015-2018 la **140** manifestări științifice naționale, la **10** manifestări cu participare internațională **141** manifestări internaționale în țară și peste hotare.

Cercetătorii muzeului au contribuit la dezvoltarea patrimoniului, colectând prin cercetare și achiziție **5881** de noi bunuri culturale. Cercetătorii muzeului au participat la digitizarea colecțiilor muzeale întocmind în anii 2015-2018 – **9368** fișe analitice.

Datorită susținerii internaționale, cercetătorii muzeului au avut stagii de documentare în România, Germania, Polonia, Franța, Rusia.

Muzeul a continuat să fie o bază științifico-metodică pentru studenții și masteranzii Universității de Stat și Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” care susțin practica muzeografică, arheologică, etnografică, de patrimoniu.

Rezultatele cercetărilor științifice au fost valorificate public prin organizarea mai multor expoziții tematice temporare în țară și peste hotare, cercetătorii muzeului elaborând concepția și structura tematică al fiecărui demers expozițional – în total **20**

Cercetătorii muzeului au acordat asistență de specialitate mai multor instituții publice și private

Rezultatele cercetărilor au fost diseminate publicului larg prin diverse materiale promoționale, zeci de emisiuni radio și TV.